

Midden op den vloer lag Cobos met den dolk in de borst (Blz. 15)

— Welnu, Lopez?

— Indien ge mijn dienst niet meer noodig hebt, maarschalk, zou ik u de toelating vragen mij te mogen verwijderen. Ik lijd aan hevige hoofdpijn.

— Parbleu, kolonel, ge gaat nu toch niet ziek worden! antwoordde Bazaine met zijn gewone opgeruimdheid. De keizer is in aantocht; *vous avez été à la peine il faut être aux honneurs*... Ga ter rust, mon brave, en 't zal morgen beter zijn. *Adios!... Buenos noche!*

— *Merci, mon maréchal.*

— Neem een weinig *pulque* (*), senor kolonel Lopez, sprak de grijze en goedige regent Salas meewarig, maar neem hem natuurlijk, het is een straatremedie tegen de Mexicaansche koortsen doch zeer doelmatig, ik verzeker het u.

(*) De *pulque* wordt verkregen door een diepe insnijding in den stengel van den *Magueyplant*, en bestaat in een wit of kleurloos sap, rinsch van smaak, dat overvloedig uit het gewas loopt. Het is een soort genever door de natuur bereid, noodlottig voor de mindere standen van Mexico die er misbruik van maken.

— Ik dank u van harte, Excellentie, ik zal uw raad volgen.

Kolonel Lopez nam afscheid en vertrok. Wat opmerkelijk mocht heeten in dien Mexicaan was dat zijn haren blond, bijna ros, waren, hetgeen bij zijn landgenooten een zeldzaamheid is. De trekken hadden iets hards, de blikken iets vluchtends.

Met rassche schreden trad hij door het volk dat op het plein Santo-Domingo in groepen de gebeurtenissen besprak en sloeg weldra de eenzaamste straten in.

Daar trok hij zijn *sombrero* wat dieper over de oogen en wikkelde zich in zijn mantel.

— Die oude zeeveraar met zijn *pulque*, mompelde hij binnensmonds. Ik had maar een koorts, die van weg te geraken!

Hij zette zijn gesprek met zich zelven voort.

— De keizer aangekomen!... Slecht nieuws voor Juarez, maar hoe eerder ik het hem weten laat hoe beter... Het is een belangrijk bericht, hij kan er zijn voordeel uit trekken... en er mij goed voor betalen...

Lopez had spoedig de voorstad bereikt en liep nu tusschen de hutten der *Leperos* door, die links en rechts langs de stoffige straat verspreid lagen.

De *lepero* is een Mexicaansche type die de aandacht van den vreemdeling in hooge mate treft en waarmede de lezer ook met belangstelling zal kennis maken.

In de jaren 1860, als de feiten die wij aanhalen plaats grijpen, werden er omstreeks 25.000 *leperos* in de hoofdstad gevonden. De *lepero* is voor Mexico wat de *lazzarone* voor Napels is, namelijk een arme duivel, in lompen gehuld die niets liever doet dan op zijn rug te liggen, cigaretten rooken en ook karweitjes aanneemt als zij maar niet te afmattend zijn.

Met hun Italiaansche verwanten kennen zij maar één zaligheid: die van het *dolce farniente*, het zoete niets-doen.

Te Mexico bewonen zij het uiteinde der stad in hutten, uit gedroogde klei opgebouwd, en ternauwernood hoog genoeg om er rechtop in te kunnen staan.

Lopez verhaastte er nog den stap.

Door de enkele opening der hutten, voor deur en voor raam dienend, straalde het licht naar buiten van een vuur dat midden op den grond werd aangelegd en waaronder menschengestalten zaten of te slapen lagen.

Heel veilig was het daar niet, ook had de kolonel de hand aan zijn revolver.

Hij kwam echter ongehinderd voorbij de laatste hutten en trok dan een smal pad in, tusschen twee steile ravijnen ingesloten, en dat Noordwaarts liep naar Queretaro op. Na een half uur gaans kwam hij aan een boschje van acajouboomen.

— Wij zijn er! mompelde hij met een zucht van verruiming. Ginds zie ik het licht en mij dunkt dat ik het galgengeboefte tot hiertoe hoor razen in hun *Puerto del Infierno*.

Inderdaad, tusschen de boomstammen pinkte in de verte een lichtje.

Het kwam uit een hut, van leem en bamboes opgetimmerd, en wenkte den reiziger toe die bij nacht op de baan tusschen Mexico en Queretaro reisde.

De kroeg *De Hellepoort* had haar naam verdiend. Zij lag op ongeveer vijf minuten van den heirweg op den bergwand van den *Popocatepelt* — hetgeen rookenden berg beteekent — den hoogsten spits van Mexico en wellicht de sierlijkste vulkaan der gansche wereld. Achter de hut gaapte een vervaarlijke afgrond.

Was het omdat de kroeg tegen een vuurspuwenden berg lag wiens kruin bij nacht een reusachtige toorts scheen dat zij de *Puerto del Infierno* werd geheeten?

Of moest die vreeselijke naam afkomstig zijn van den afgrond waartoe zij als den toegang leverde?

Waarschijnlijk om beide redenen werd zij zoo gedoopt en er bestond nog een derde die den naam wettigde: namelijk dat haar klanten doorgaans meer op duivels dan op menschen geleken.

Want de *Hellepoort* had de afschuwelijkste faam die men verdenken kon in den omtrek van Mexico.

Men beweerde dat honderden menschen de voordeur dier hut waren binnengegaan, waarvan nooit meer gehoord werd.

Waar bleven zij dan?

Als men op den bodem van den afgrond kon zien, beweerde men, dan zou men het antwoord vinden op die vraag. De menschenlijken moesten er opgestapeld liggen.

Sommigen hielden staan dat er bij groote warmte pestdampen uit den poel opwalmden en dat die voortkwamen van de ontbinding der lichamen.

Alles droeg den schijn dat die verschrikkelijke veronderstellingen de waarheid insloten.

In elk geval was die hut het allergunstigst gelegen om iemand voor eeuwig te doen verdwijnen.

Voor den onwetende had men slechts de achterdeur te openen... eenige stappen door de duisternis en hij zou niet meer terugkeeren.

Ging het zoo niet, dan was één duw genoeg opdat het slachtoffer reddeloos verloren zou zijn.

Die *Hellepoort*, die men ook de *Deur op de Eeuwigheid* had kunnen heeten, werd gehouden door een negerin die onder den naam van *Madre Pico* of Moeder Specht bekend stond.

Madre Pico was een afzichtelijke feeks, met een zwaar opgezwollen lijf, armen zoo dik als boomstammen en een terugstootend gezicht.

De platte neus lag als een pad uitgespreid tusschen de fletsche bolle kaken die altijd glommen van het zweet; de oogen waren leep en vertoonden het rauwe vleesch van omgekrulde schelen, de dikke lippen omzoomden een wijden mond waarin de tanden glommen en de zwarte kroezelharen geleken een vuile wanordelijke pruik.

Madre Pico verkocht drank en gaf huisvesting aan de gemeenste, gevaarlijkste schurken, het schuim van de laagste bevolking.

De Hellepoort werd tien uur in de ronde gehaat, maar voornamelijk gevreesd.

Er moest een land zijn gelijk Mexico, dat sinds een halve eeuw overhoop stond, aan burgeroorlog en aan sluipmoord was overgeleverd, waar de baanstroopers of *guerilleros* meester waren en geen wettige regeering tot stand kon komen, om zoo'n kroeg geduld te zien.

Al de partijen steunden op de booswichten en betaalden ze tot uitvoering harer plannen; geen enkele durfde de schelmen storen uit vrees van zich die macht tot een vijand te maken.

Wie durfde *Madre Pico* aanklagen?

Bandieten en moordenaars waren haar klanten en die het gewaagd hadde hen te storen, zou zijn doodvonnis geteekend hebben.

Overigens waartoe goed?

Zooals we zeiden: de overheden wenschten niet beter dan met al dit galgengeboefte goed te staan.

Moeder Pico was aldus van straffeloosheid verzekerd.

En naar zoo'n land kwamen keizer Maximiliaan en keizerin Charlotte!

Hoe oud de negerin was, kon niemand zeggen en bij haar ras is dit moeilijk op het gezicht te bespeuren. Misschien vijftig! misschien zestig! misschien maar veertig! Het is naar die krocht dat kolonel Lopez, officier van het keizerlijke Mexicaansche leger, zijn schreden richt, met een gerustheid en een vasten stap die genoeg aanduiden dat hij den weg kent en daar niets te vreezen heeft.

Terwijl hij van de baan afstapt en door het acajoubosch op het lichtje afgaat zullen wij vóór hem een blik in dit *Infierno* werpen.

Akelig ziet het daar uit bij het licht der walmende lamp en bij den rossen gloed van het vuur dat midden in de *cabanjo* is aangelegd, want de nachten zijn guur in het gebergte. De deur is langs binnen toegegrendeld. *Madre Pico* ligt met de ellebogen op de toonbank en blaast den wrangen rook van een sigaar in dikke wolken voor zich uit.

Naast haar staan twee groote kruiken gevuld met *pulque* en *taffia*, waaruit zij de glazen harer klanten volschenkt zichzelve regelmatig ook volle teugen gunnend. Wat de *pulque* is weet de lezer reeds. De *taffia* is een soort brandewijn uit suikerriet vervaardigd. In de kroeg bevinden zich een vijftiental mannen en vrouwen. Deze laatste zijn meest mulatinnen, onbeschaamd en verloren naar ziel en lichaam. De mannen behooren tot de verschillende rassen die men in Mexico aantreft.

De bevolking bestaat hier uit Europeanen, meestal Spanjaarden die onder den naam van *Guachupinen* worden aangeduid; *Creolen* zijn inboorlingen van onvermengd Spaansch of Europeesch ras; *Mestiezen* zijn afkomelingen van blanken en negers; *Zambas*, kinderen van blanken en Indianen; *Mulatten*, van blanken en negers, voorts uit enkele echte *Indianen*, onverbasterde *Azteken* (*), afkomelingen van de oorspronkelijke bewoners des lands.

Deze laatsten worden vervolgd en onderdrukt door de blanken en hun ras sterft meer en meer uit.

Bij *Madre Pico* bevindt zich de heffe van die verschillende rassen.

In lompen gehulde kerels zijn het, verschillend van gelaatskleur, maar allen even ruig en

(*) De *Azteken* zijn de oorspronkelijke bewoners van Mexico, die zich sedert de overheersching der Spanjaarden meer en meer naar het binnenland hebben teruggetrokken en nu met de Europeanen reeds zoodanig vermengd zijn, dat zij bijna al hun eigenschappen verloren hebben.

met een uitdrukking van verdierlijking in de donkere oogen.

Bruin en olijfkleurig, met verwilderde haren, gelijken zij bij den gloed van het vuur, aan duivels.

Woest gelach, Spaansche vloeken, afschuwelijke scherts, schorre stemmen van dronken kerels vervullen de kroeg.

Vrouwen en mannen tieren en rooken ondereen.

Eene hel!

Zou nooit de norte, die zooveel *ranchos* en *haciendas* van brave menschen heeft verwoest, die krocht in den afgrond slingeren, die onder haar gaapt als ware hij gretig ze op te slurpen?

Telkenmale de vreeselijke storm gewoed heeft, hadden de inwoners van Mexico die hoop.

En als zij gaan zien staat de *Hellepoort* nog altijd ongedeerd achter het Acajoubosch tegen den vulkaan.

Al die kerels droegen messen en geladen pistolen in den gordel. In de hoeken, bij ledige flesschen, stonden daarenboven buksen en geweren.

— Er wordt op de deur geklopt! roept een der mulatinnen.

Het geraas hield als bij tooverslag op.

Nogmaals weerklonk een stil en bedeesd getok.

— Ga openen, *Madre!*

De negerin waggelde van achter haar toonbank uit.

— Wie is daar? vroeg zij met heesche stem.

— Laat mij als 't u belieft binnen! antwoordde een zuiver stemmetje.

— Wat mag dat voor een zonderlinge klant zijn? mompelde de negerin die er aan gewoon was met vloeken en bedreigingen het openen der deur te hooren eischen.

— Wie zijt ge? snauwde ze door de spleet.

— Ik ben vermoeid en heb dorst.

Zij schoof den grendel weg en een Indiaansche knaap, die hoogstens vijftien jaar kon tellen, trad binnen.

Het was een flink kereltje met levendige, verstandige oogen wiens frischheid gunstig afstak bij al die verwelkte schepsels.

Madre Pico bezag hem norsch.

— Wat komt gij hier doen? vroeg ze barsch.

— Ik ben vermoeid en heb koude. Mag ik wat uitrusten en mij warmen?

Ze ging de deur voor den neus van den knaap toewerpen toen een der ruwste kerels met een vloek opsprong, naar de deur snelde en den knaap brutaal bij den schouder binnen sleurde.

— *Carambo!* Een slangenjong! riep hij.

De haat tegen het Indiaansche ras werd wakker bij die dronken woestaards.

— Wat komt gij hier doen, klein monster? schreeuwde er een in den hoek.

— Wat rusten, *caballero!* antwoordde de knaap onbeschroomd.

— Ha! wat rusten! lachte eene der gemeene vrouwen. Laat het serpentenkind dan *langs de achterdeur* in de slaapkamer, *madre Pico!*

Allen schaterden het uit bij dit vreeselijk voorstel.

— Ja, riepen ze, dan kan hij op zijn gemak voor lang uitslapen!

— Naar de slaapkamer... langs de achterdeur!

— Neen, dan hebben wij er geen plezier van, brulde een der schelmen.

— Wat wilt gij dan, Tauro?

— Ja, wat wilt ge, Tauro! vroegen de vrouwen de oogen richtend naar een sterkgebouwden wilden kerel.

— *Viva el Tauro!* Die heeft altijd zoo'n vroolijke gedachten. Wat moet er gedaan worden, Tauro?

— Wel, antwoordde de gevierde, laat ons dien kleinen roodhuid ophangen!

— Bravo! bravo!... *Suave!*... Zeer wel!

— Ik weet nog iets beters, riep een andere van zijn houten stoel opwaggelend.

— Wat zoudt gij weten, Rubio?

Deze knoopte iets los in zijn lenden.

— Ik zal hem in mijn lasso vangen en hem strikken als een buffel.

— Bravo!... Rubio wordt geestig!... Strik hem, Rubio!

— Ja! ja! tierden allen in koor.

Het jongetje stond kalm en onvervaard in het midden der hut en keek zijn beulen in 't gelaat.

Madre Pico zat weer opnieuw rustig op haar plaats te rooken met de naakte ellebogen op de toonbank en de afzichtelijke helleveeg staarde onverschillig het barbaarsch tooneel aan.

Rubio maakte een strop in zijn lasso.

Ondanks de man dronken was en hij in het werpen van het touw belemmerd werd door de lage zoldering der hut, behield hij genoeg

behendigheid om met juistheid den strik om den knaap te slingeren.

Doch eer de strop was toegehaald had de knaap het touw met zijn mes doorgesneden en dit met zooveel vlugheid dat de Mexicanen hem « bravo! » toeriepen.

Degene die de lasso geworpen had en tegen zijn verwachting zijn prooi had gemist scheen minder in zijn schik.

Tauro, integendeel, die wrokte omdat zijn plan werd verworpen voor dit van Rubio — waar het eergevoel bij zulke kerels gaat nestelen. — jubelde :

— Bravo, kleine rakker!... He! he! Rubio, spotte hij, de buffelaar is u te knap!... *Carai!* Dat is goed en flink afgeweerd!

Ook de mulatinnen spotten met den lassowerper.

Dit ontstak nog meer dezes woede.

— He, roode slang! schreeuwde hij. Wie heeft u het recht gegeven mijn lasso aan stukken te snijden.

De jonge Indiaan antwoordde niet.

Hij staarde zeer bedaard naar den man die een aanslag op zijn leven kwam te plegen.

Geen spier vertrok op zijn tenger aangezicht.

— Ziedaar een moedig kereltje, sprak Tauro; er zijn veel blanken die niet half zooveel moed en koelbloedigheid bezitten als die kleine Indiaan.

Rubio schuimbekte.

— De lust van mij zoo zonderling te bekijken zal den schorpioen wel overgaan, tierde de woestaard het pistool grijpend dat hem in den gordel zat.

Hij vuurde op den knaap, doch Tauro die naast hem stond en aan zijn mededinger in barbaarschheid de eer niet wou laten het kind te dooden, had den tijd een duw te geven tegen zijn arm.

Het schot knalde, maar de kogel vloog verloren door de planken van de zoldering.

Juist op dien stond was kolonel Lopez nog eenige stappen van de hut en hij hoorde het schot.

— *Caramba!* me dunkt dat poeier en lood weer het hooge woord hebben in de krocht van *Madre Pico!* zei hij glimlachend.

Besloten ging hij naar de deur en deed haar met een forschen schouderduw open bonzen, want de negerin had vergeten den grendel toe te schuiven na de binnenkomst van den Indiaan.

Een akelig doch fantastisch schouwspel trof zijne blikken.

De jonge Indiaan stond midden de cabanjo; tegen het vuur lagen de mannen en vrouwen uitgestrekt op banken en tafels of tegen den grond.

Twee der ruigste kerels stonden met getrokken dolken tegenover elkaar.

Het waren Rubio en Tauro.

De eerste schuimbekte van woede.

— *Ladron maldito!* Vervloekte schurk! huilde hij, dat zult ge mij betalen!

— Zooals ge wilt, dronken hond! antwoordde Tauro.

— Steekt uw wapens weg! klonk een stem op gebiedenden toon. *Abajo las armas!*

Het was Lopez.

Aller blikken keerden zich naar hem toe.

Het scheen dat de woede van Rubio tegen Tauro eensklaps keerde gelijk de wind en nu op den binnengekomene blies.

— Met welk recht komt gij hier bevelen? schreeuwde hij tot den kolonel.

— Met het recht dat een overste heeft op zijn onderhoorigen.

— Ha! ha! ha! grinnikte Rubio woest... Kijk, Tauro, onze overste!... Die zegt ons de wapens weg te steken!... *Carajo!* Dat kan tellen!... Een overste!

— 't Is waar! antwoordde Tauro.

— Hé?

— De senor is onze overste.

Madre Pico kwam er nu ook tusschen.

— Ge moet braaf zijn, Rubio, als de senor hier is of ik doe u buiten smijten.

— Onze overste!... Een overste!... Nu, mij wel, sprak de dronkaard, maar ik vind u allemaal plezierige kerels!... Er komt ons dit hondenjong in huis gevallen en we mogen zijn kreng niet raken als ware het iets heiligs.

— Wat wilt ge dien jongen? vroeg Lopez.

— Hem onschadelijk maken, *vaya!*... Hem dooden, *mil diablos!*

— Misdeed hij iets?

— *Coulere qui vie vive li pas promener nen gan chimin!* antwoordde Rubio met het Creoolsche spreekwoord dat tegen de Indianen wordt gebezigd en beteekent: « De slang die niet vertrapt wil worden, moet niet op den grooten weg gaan wandelen ».

Lopez gaf geen aandacht op de bemerking maar deed een gebaar met de hand dat de Indiaansche knaap hem naderen zou.

— Van waar komt ge? vroeg hij.

Het jongetje antwoordde niet.

Hij onderzocht den man die hem het woord toestuurde. Mocht hij hem betrouwen? Wie was hij? Wat kwam hij doen tusschen dien hoop bandieten?

— Van waar komt ge? herhaalde Lopez.

— Ik begeef mij naar Mexico.

— Ik vraag u voor de derde maal van waar ge komt? zei Lopez thans op strengen toon.

— Van Queretaro! antwoordde de Indiaan.

— Wat zijt ge daar gaan doen?

De oogen van den knaap glinsterden.

Het was hem gemakkelijk aan te zien dat hij lust had te antwoorden : « Dat raakt u niet! »

Hij achtte het echter niet geraadzaam in de huidige omstandigheden want hij zei:

— Ik heb een vreemdeling naar Queretaro moeten leiden.

— Welke vreemdeling?

— Een Fransch officier, naar ik meen.

— Van Queretaro naar Mexico heeft niemand een gids noodig. Ik geloof u niet.

— Hij had iemand noodig om het muildier te geleiden dat zijn reisgoed droeg.

Lopez scheen den knaap niet te gelooven. Hij was mistrouwend en zelfs dit kind boezemde hem angst in.

Een schelm heeft immers wel schrik van zijn schaduw.

— Dan hebt gij tot gids gediend?

— Ja, senor.

— Dan hebt ge geld verdiend, vervolgde Lopez, waar is het?

De Indiaan gaf geen onmiddellijk antwoord. Een nauw opmerkbare fronsing liep vluchtig over zijn voorhoofd.

— De senor weet dat de Indianen geen geld ontvangen van hunne gasten.

Dit kereltje is slim en doortrapt, dacht Lopez, en werd hier gewis tot bespieding gezonden. Maar was het een vriend of een vijand?

— Hoe kon die Fransche officier uw gast wezen? vervolgde hij.

— De senor officier bracht den nacht door in den *rancho* van mijn *dueno* (*) daar hij afgemat was en te veel aan een wonde leed.

— Waar bevindt zich de *rancho* van uw meester?

— Op twee mijlen ten Zuiden van Mexico langs de baan naar Tlalpom.

— Hoe heet uw meester?

Slechts na een oogenblik geaarzeld te hebben antwoordde de knaap:

— Mijn meester heet Sanchez.

(*) Meester.

— En gij?

— Ze heeten mij *Arroz* omdat ik in den rijst heb gewerkt.

— Wat doet gij nu?

— Ik ben *arrierro*. (*)

Lopez keek den knaap ongeloovig en achterdochtig aan.

Deze loog, dat was zeker.

Hij had er dus belang bij en werd daardoor hoogst gevaarlijk.

Het moest zijn dat Madre Pico de gedachte van den kolonel raadde, want hij sprak :

— Dit jongetje is moede, senor; laat hem wat uitrusten. Ik zal hem *langs achter* in de *slaapkamer* laten.

— Doe naar uw wensch, bromde de kolonel toestemmend.

De mannen en de mulatinnen lachten met een helsche vreugde.

— Hij was dan toch bestemd tot de slaapkamer! grinnikten zij.

— Laat mij hem ter ruste dragen? vroeg Rubio.

— Het is niet noodig, vriend, zei moeder Pico met vreeselijke scherts, niet waar, jongetje?

— Neen, senora.

— Madre Pico die senora wordt geheeten! jokte een mulatin. Dat zal haar nog nooit overkomen zijn. 't Is spijtig zoo'n beleefd en kranig ventje!

— Doe voort! beval de kolonel.

Pico opende de achterdeur.

— Het is wat donker, mijn baasje... Ga maar recht door... Op het einde van den hof zult gij een warme hut vinden en dekens...

— *Gracias, senora!* (Ik dank u, mevrouw) antwoordde Arroz beleefd.

En zich tot het walgelijk gezelschap wendend, sprak hij:

— *Buenos noche!* (Goeden nacht!)

In koor weerklonk het spottend:

— *Buenos noche, caballero!*

Het jongetje trad de achterdeur uit.

— Hij is de eeuwigheid binnen, grinnikte Madre Pico.

Arroz was een oogenblik op den drempel der hut blijven staan om zich aan de duisternis te gewennen.

Boven zijn hoofd stak de vulkaan zijn vurige pluim door de wolken.

Kende Arroz de plaats? Wist hij dat een afgrond onder zijn voeten gaapte en hij slechts

(*) Dit is muilezeldrijver.

eenige stappen te doen had om in den poel neder te storten?

Het moest zijn want hij ging niet vooruit maar gleed behoedzaam tegen den wand van de hut die door een smal pad van de kolk gescheiden was.

Dit pad stuitte buitenwaarts op een schutsel van bamboesriet dat van de cabanjo tot den afgrond allen doortocht versperde.

Vlug als een aap klauterde hij op het hek en op het oogenblik dat hij er schrijlings op zat liet hij een schrillen schreeuw... Dan sprong hij aan den anderen kant op den grond en was behouden in het acajoubosch.

Daar verborg hij zich tusschen de struiken en wachtte.

Binnen hadden ze gezwegen en waren ze stil gebleven...

Toen de gil snerpend weergalmde, lachten de schurken.

— Adios! (Vaarwel!)

— Hij is ter eeuwige rust, bromde Rubio. Ik had hem toch liever opgehangen.

— Dan hadt ge mij moeten laten begaan, wedervoer Tauro.

— Het was toch een knap kereltje, zei een der mulatinnen.

— Ik geloof waarlijk, Juana, dat ge verliefd waart op dat slangenjong.

Terwijl ze aldus de lijkrede uitspraken van Arroz dien ze dood waanden, was kolonel Lopez de negerin genaderd.

— Is Sinio niet gekomen? vroeg hij.

— Neen, senor. Verwacht gij hem?

— Hij moest reeds hier zijn.

Er werd ruw op de deur geklopt.

— Daar is hij misschien! riep Madre Pico.

Zij spoedde zich naar de voordeur.

— Wie daar?

— Sinio!

— Hij is het, senor!

Een man trad binnen.

— Goeden avond, *amigos!* (*) groette hij.

En den kolonel bemerkend, voegde hij er bij:

— Ha, senor, ik ben gelukkig u te ontmoeten.

— Ik verwachtte u, Sinio.

— Dat iemand mijn paard ga halen; het is tegen de baan aan een boom vastgemaakt. De weg is steil tot hier en donker; ik heb het niet gewaagd mijn schimmel zelf tot hier te leiden.

Een der mannen was rechtgesprongen, maar Lopez deed een gebaar met de hand.

(*) Vrienden.

— Het zal niet noodig wezen, Sinio. Ik denk dat gij het geraadzaam oordeelen zult nog dezen avond terug te keeren.

— Ha!

— Drink een glas om u te versterken.

— Is er nieuws, senor?

— Ja.

— Mag ik weten...

— Neem een hartversterking en ik zal u tot aan uw paard brengen.

— Wat verlangt gij, Sinio? vroeg de negerin.

— Geef me wijn!... Hebt gij Ximenès?

— Van den allerbeste, pedro Ximenès!

— *Carai!* Dat zal me smaken!

De negerin haalde een flesch.

— Het is *sella verdè!* (de groene zegel) zooals ge ziet, sprak ze en ontkurkte de flesch.

Lopez weigerde het ingeschonken glas, maar wierp een goudstuk op de toonbank en zei dat het juist was.

— Kom, sprak hij tot Sinio, toen deze een paar glazen had geledigd, het is tijd dat ge terug vertrekt.

— Is het dan zoo dringend?

— Ja.

Het gesprek werd stil gevoerd midden het woeste leven dat de klanten der kroeg weer maakten.

Beiden verlieten de hut.

Eens buiten in den nacht, die door den sterrenhemel en den gloed van den vulkaan verlicht werd, zei Lopez :

— Ik had u reeds vroeger verwacht, Sinio.

— Ik heb den heelen nacht doorgereisd, kolonel, en ik kon onmogelijk eerder hier zijn.

— Hebt gij Juarez gesproken?

— Ja.

— En welke tijdingen brengt ge mij?

— De toestand van den president der Republiek wordt van dag tot dag hachelijker; zijn vurigste partijgangers vallen hem af; de Fransche vliegende kolommen maken een vreeselijke jacht op de guerilleros en hij vreest het ergste.

— Wat?

— Dat hij den Mexicaanschen bodem zou moeten verlaten.

— Ha!

— En ge weet dat volgens het Mexicaansche recht hij van het presidentschap vervallen zou verklaard wezen indien de omstandigheden hem daartoe noodzaakten.

— Dat weet ik.

Sinio blikte onrustig om zich heen.

— Wat is er ? vroeg Lopez.

— Ik meende een gerucht te hooren in de struiken.

Beiden zwegen.

Een nachtvogel zoefde door de lucht.

— Het zal die vogel geweest zijn, sprak de kolonel.

— Ja.

— Ga voort, Sinio.

— De mare was overal op mijn doortocht verspreid dat Maximiliaan ontschepen ging.

Lopez zweeg een poos en zei toen:

— Dit is een werkelijkheid geworden.

— Wat!... De keizer ontscheept! riep de aangekomene verbaasd.

— Ontscheept en triomfantelijk in aantocht naar de hoofdstad.

— Dan rekent Juarez op u, zei Sinio.

— In welken zin ?

— Maximiliaan mag de stad Mexico niet bereiken.

— Dit is gemakkelijk gezeid.

— Zijn leven is in uwe macht.

— In mijn macht! herhaalde Lopez bitter. Dat is gauw gezegd.

— Bevel van Juarez, vergenoegde zich Sinio te antwoorden.

— En heeft Juarez geen andere boodschap voor mij meegegeven ?

De bediedenis dier woorden werd begrepen want de reiziger gespte een riem los dien hij om de lenden droeg.

— Deze riem bevat veertig onsen goud, sprak hij, voor... de eerste benoodigdheden.

— Veertig!

— Ja, goed gewogen. Het zakje is toegezegeld door Juarez zelven; ge zoudt me anders nog kunnen verdenken ongevraagd met u te hebben gedeeld.

— Daartoe zoudt gij onbekwaam zijn, Sinio, sprak de kolonel schamper.

— Lopez weet wel dat ik hem nooit bedrogen heb!

— Veertig onsen is weinig.

— Het is een eerste storting. Indien Maximiliaan verdwijnt of in de macht valt van Juarez zullen er u twee duizend worden afgeteld.

Lopez gordde nu zelf den riem aan.

— Keer weder naar Juarez, beval hij.

— Onmiddellijk ?

— Ja.

— Ik zal gaan.

— En zeg hem dat Maximiliaan niet levend de hoofdstad Mexico zal bereiken.

— Goed, senor.

— Is dat alles ?

— Neen, ik heb nog een andere mededeeling: *Als een man of een vrouw, jong of oud, vermomd of niet, tot u komt en u zegt: « Adelante! Hasta la muerte! Independencia e Libertad!* (Vooruit! tot ten dood! Onafhankelijkheid en Vrijheid!) *dien man of die vrouw zult ge gehoorzamen.*

— Blindelings gehoorzamen ? vroeg Lopez.

— Ja, want dan komt het bevel van Juarez of van Mercedès.

— Het is wel.

Op dit oogenblik klonk er een gerucht.

— Ei! riep Sinio. Er loopt of vliegt weder iets tusschen de struiken.

Hij deed eenige stappen in de richting waar hij het gerucht meende te vernemen en sloeg met zijn degen in het struikgewas.

— Neen, het is niets! sprak hij.

De twee mannen drukten elkander de hand. Sinio maakte zijn paard los dat hij bij de baan aan een boom had vastgemaakt, sprong in het zadel en sloeg den weg in naar het Noorden.

Kolonel Lopez verhaastte den stap door het acajoubosch en nam het wegeltje dat hem naar Mexico leidde.

Omzichtig sloop een schim van de kroeg weg en trok op eenigen afstand een tamarinde-bosch in.

— De keizer niet levend in Mexico komen! murmelde Arroz, want hij was het... « Als een man of een vrouw, jong of oud, vermomd of niet tot u komt en u zegt: *Adelante! hasta la muerte! Independencia e Libertad!* dien man of die vrouw zult gij gehoorzamen! »

Het schrander Indiaansche knaapje lei zich onder de breede bladeren van een agave ter rust, nog wel tienmaal die woorden herhalend opdat hij ze niet vergeten zou.

Het slempen en brassen duurde voort in den moordkuil *Puerto del Infierno* en de ingewanden van den vuurberg *Popocatepelt* rommelden vervaarlijk.

HOOFDSTUK IV

DON DIEGO

Het zou onmogelijk wezen een doodscher en treuriger aanblik uit te denken dan degene der stad Vera-Cruz, bijzonder voor een Europeaan gewoon aan het rumoer, de beweging en de bedrijvigheid eener groote haven.

De *Vomito* of gele koorts schijnt met de zwarte gieren in de lucht te zweven; deze vogels, welke men overal in de straten der stad ontmoet, geven zich nauwelijks de moeite een weinig op zijde te gaan om u door te laten.

De stoffige grond, het gemis van het kleinste grasscheutje, een ondragelijke hitte, alles herinnert de vreeselijke plaag, die de slachtoffers, als zij ze niet doodt, gewoonlijk in de hersens treft.

Vera-Cruz is Mexico niet.

De Europeanen die het land naar zijn voornaamste haven beoordeelt vergist zich grootelijks.

Vera-Cruz is een stad van Spaanschen en Moorschen bouwtrant, met Fransche zeden en door Mulatten bevolkt. Zij verschilt teenemaal met de steden en plaatsen van het binnenland door het menschenras, gewoonten en denkwijze.

In de straten ontmoet men lange karren door broodmagere muilezels getrokken. De pleinen zijn als markten ingericht; daar zitten mannen en vrouwen neergehurkt die de weelderigste vruchten te koop bieden en tevens de zeldzaamste zoodat zij voor een Europeaan zelf geen naam hebben.

De kleeding der bevolking bestaat bijna onveranderlijk uit een witte broek, een geborduurd hemd en een strooien hoed voor de mannen; en voor de vrouwen uit een rooden of witten rok en uit een sjerp, die onder den naam van *reboso* bekend is.

Dien avond dat de *Novara* in de reede het anker had laten vallen wandelde er nochtans een man door de straten die zich van de anderen onderscheidde door de keurigheid zijner kleedij.

Het voetpad klinkt en rinkelt onder zijn glimmende laarzen met sporen aan de hakken.

Een sierlijke fluweelen buis omsluit zijne breede borst; een rood zijden gordel is op zijn dikken buik opengespreid. Zijn broek of *calzonera* is uit zacht leder vervaardigd en overladen met borduursels, passementwerk, linten, zilveren knoopen en kwastjes; van onder tot aan de knie is zij open om de pijpen der witte *calzona* of lange onderbroek te laten zien, die even als het hemd geborduurd is.

Zijn hoofd is bedekt met een sombrero door gouden en zilveren *toquilla* versierd.

De man zelf is lijvig, groot van gestalte, blozend en dik van gelaat en een reusachtige snor krult op zijn bolvormige wangen.

Vroolijkheid, opgeruimdheid, levenslust en weelde staan op zijn voorkomen te lezen en stralen uit zijn blikken.

Het moet de gevierde zijn der stad, want de Mexicaansche schoonen werpen op hem het vuur hunner zwarte oogen, wier glans nog meer uitkomt tegen hare matte bleekheid.

De *leperos* die op het voetpad liggen uitgestrekt, haveloos, lui en vuil, met een monsterachtige sigaar tusschen de lippen, trekken voor hem de beenen in.

Die man is *Don Diego*.

Don Diego, de roem van Mexico, de grootste speler, de onvermoeibare pocher, de stoutste snoever van de golf van Mexico tot aan den Stillen Oceaan.

Hij draagt een langen degen aan de zijde en er wordt verteld dat er meer dan een den dood heeft gevonden aan de punt van dit staal.

Van bloed heeft overigens niemand schrik in Mexico.

Zie, daar springen twee *leperos*, die eerst zoo achteloos op het voetpad lagen uitgestrekt recht, en breede, scherpe messen blikkeren in hun handen.

Zij zien elkander zwijgend aan, de oogen staan opengespalkt, het deken waarin zij zich anders wikkelen, is nu om hun linker arm gerold. Met speeksel maken zij de punt van hun messen nat.

Andere *leperos* staan recht, voorbijgangers blijven staan en mannen en vrouwen vormen een kring.

Plotseling werpen de twee tegenstanders zich met gebukten hoofde op elkander...

De strijd duurt niet lang... een van beiden rolt op den grond met een smartelijken kreet en roepende:

— Een priester! een priester!

De moordenaar, geheel bebloed, neemt de vlucht doch zonder haast. Het zou niemand

in gedachte komen en 't zou overigens weinig geraadzaam wezen hem aan te houden.

Hij gaat eenvoudig ergens anders wonen en zijn misdaad blijft ongestraft.

De verslagene wordt omringd en verzorgd, de wond wordt onderzocht, de vrouwen schijnen vooral op dit schouwspel, dat toch voor haar niet nieuw is, verzot te wezen.

— Een flinke steek, zegt don Diego voor wien de kring uiteengaat. Wie heeft hem gegeven?

— *Vaijo,* (De os), senor!

— Heel mooi! zegt don Diego en vervolgt zijn weg.

Met vasten tred stapt hij een koffiehuis binnen.

— Ha! don Diego! roepen eenige stemmen.

Rond een groote tafel zitten kaartspelers.

— Komt ge meê doen, don Diego?

— Hm! *Buenos noche,* vrienden... Goeden avond, bekoorlijke senora! zegt hij met veel plechtplegingen tegen een oude schoone die achter de toonbank pronkt en hem met lodderige cogen aankijkt.

— Weet gij het nieuws reeds, don Diego? vraagt een der kaartspelers.

— Welk nieuws, *amigos?*

— De keizer is aangekomen.

— Praatjes!

— Het is zoo!

— Gekheid!

— De boot ligt op de reede!... Ik weet het van den loods zelf.

— Is dit heel zeker?

— Heel zeker.

— Halt! daar zet ik een rol van vijf-en-twintig ons op de kaart voor.

In de zaal daar wordt de *monte* gespeeld of anders genoemd *banken;* de eenvoudigste en schielijkste manier om zijn geld kwijt te geraken die er bestaat.

— Draai om! beveelt don Diego.

— Hartenheer... gewonnen! en hij ledigt den wijnbeker, die de senora hem heeft voorgezet.

— Ander spel, senores! roept de bankier.

Don Diego is bezig een gebrekkig madrigaal op te zeggen aan de waardin van het koffiehuis.

— Wat doet ge met uw vijftig ons die daar liggen, don Diego? roept de bankier.

— Ik laat ze staan.

— Waar?

— 't Is me gelijk.

Eenieder volgt het spel met aandacht en spanning behalve don Diego.

De kaarten worden gekeerd.

— Hij wint, *vaya!* bromt de bankier.

— Hé, don Diego, gij wint!

— Een beker, lieve... Op uw gezondheid, senores!

— Uw spel, heeren... zet op! zet op!

— De honderd onsen goud op de middelste kaart, lacht don Diego en gaat voort met de hospita te keuvelen.

— Gewonnen!

— Driemaal achtereen! dat is kras! buldert de kassier en bijt op zijn lippen... Neemt gij uw goud op, don Diego?

— Neen, beste, ik zet alles op!

— *Rien ne va plus!* roept de bankier.

— Gewonnen!

— Dat is viermaal!... Die man is betooverd!

Telkenmale hij wint ledigt don Diego zijn beker en bestelt een nieuwen.

— Durft ge nog alles eens wagen? roept de bankier, die begrijpt dat de kans toch eenmaal keeren moet. Hé, don Diego, durft ge nog?

— Natuurlijk, ik zet... alles!

Nu zou men een vlieg gehoord hebben hadde de winner zelf niet voortgegaan luidruchtig met de waardin te spotten.

Eenieder was in angst hoe het deze maal zou afloopen.

Alleen don Diego schijnt onverschillig te blijven.

— Draai om! zegt hij bedaard.

De kaart wordt gekeerd...

Bleek en ontsteld, met een vloek werpt de bankier de kaart op tafel.

— Gewonnen!

— Leg het spel! zegt don Diego doodeenvoudig.

— Onmogelijk, senor, de bank is gesprongen.

Bedaard raapt de gelukkige speler zijn winst op: vijf-en-twintig ons vijfmaal verdubbeld maakt *zeven-en-vijftig duizend twee honderd frank!*

Aller blikken zijn begeerig op hem gericht.

— Het treft goed, zegt don Diego, want ik had nog juist 25 ons. Hadde ik verloren dan bleef me niet genoeg over om mijn gelag te betalen.

Daareven arm en berooid, nu bijna rijk, morgen weer niets meer, maar altijd vroolijk en luimig, zoo was don Diego.

— Neemt gij de bank niet over, don Diego? vroeg men hem.

— Volgaarne, senores, indien ik u daarmee aangenaam kan wezen.

Hij had reeds de kaarten in handen toen het eerste schot op het fort St-Juan d'Ulua losdonderde.

— Hé, wat is dat? vraagt hij.

— Wel 't geschut dat de landing des keizers aankondigt!

— Ho! verschooning, mijne heeren, dan ga ik naar het havenhoofd, want bij zulke gelegenheid zullen al de schoonen van Vera-Cruz op de wandel zijn. Om 10 uur heden avond ben ik te uwer beschikking en zullen wij het spel voortzetten.

Met zwierigheid werpt hij zijn cachemiren zerape om de schouders, groet het gezelschap en vertrekt, de zakken zwaar van het goud.

De overgeblevene spelers kijken elkander stom en stilzwijgend aan; de kaarten liggen nu onaangeroerd op de tafel. Meest allen zitten met leege zakken daar don Diego het geld heeft opgestreken.

— O! die don Diego! vloekt de bankier. En nu is hij weg.

— Wees gerust, zegt een ander, om 10 uur stipt zal hij hier wezen.

— Ik geloof het niet.

— Dan kent gij hem niet, senor. En als hij zijn geld verspeelt, dan zal hij het met dezelfde onverschilligheid doen waarmede hij het gewonnen heeft.

— Daar wed ik een ons goud op.

— Aangenomen.

Een nieuw schot daverde door het ruim.

— Laat ons gaan zien, zeiden ze.

.. ..

Tegen den avond schenen werkelijk de inwoners van Vera-Cruz uit hun verdooving te ontwaken.

Eindelijk begrepen zij hoe onwellevend zij zich jegens den keizer gedroegen.

De schepen in de haven hadden de vlag geheschen, de Fransche vloot eveneens, en hoewel wat laat dreunden nu de salutschoten onophoudelijk van de vesting Ulua.

De koepeldaken van Vera-Cruz gloeiden van Bengaalsch vuur en uit de stad en van de schepen vlogen de vuurpijlen en raketten hoog in de lucht.

Het keizerrijk was aangevangen.

De keizer had met zijn rijk, waarop hij nog geen voet had gezet, de gemeenschap aangeknoopt en wat er nu ook gebeurde, aan terugtreden viel niet meer te denken.

Den volgenden morgen, na een nacht die onrustig werd doorgebracht, zooals men denken kan, begaf het keizerlijke paar zich met zijn gevolg in de booten.

Zij voeren naar den wal!

De ontvangst, die ze daar genoten, was koel en ontmoedigend. Enkele eerebogen waren wel in allerhaast opgericht, kanonschoten werden gelost en uit enkele vensters gevlagd of met bloemen gestrooid, doch het was zichtbaar dat de inwoners der havenstad zelfs niet wisten hoe zij zich moesten gedragen of wat zij zouden doen of laten.

Zij kenden den nieuwen keizer in het geheel niet en wisten niet of hij het werkelijk goed meende met het land, of dat de zucht naar avonturen hem had aangedreven hier een kroon te zoeken!

Hadden zij geweten welk een warm en trouw hart Maximiliaan hun medebracht; welke edele gemalin hij aan zijne zijde had, ze hadden hun nieuwe vorsten op hunne handen de stad ingedragen.

Gelijk wij het zeiden woedde de gele koorts met buitengewone hevigheid.

Wie de stad verlaten kon was weggevlucht voor den vreeselijken geesel!

En het gewone volk?

O, dat was meer gewoon van regeering te verwisselen, dan — om het nu maar eens heel platweg te zeggen — van hemd te veranderen.

Geen land ter wereld waar de revolutiën en *pronunciamento's* zoozeer aan de orde van den dag zijn als in Mexico: men kan gerust zeggen dat de revolutie in dat land voortdurend is, en dat wij niet overdrijven blijkt uit het feit, dat sedert het tijdstip dat Mexico zich van het moederland, Spanje, onafhankelijk verklaarde en Iturbide in 1822 onder den naam van Augustinus I den keizerlijken troon beklom, in Mexico niet minder dan *tweehonderd zestig* opstanden uitgebroken zijn.

Een schoon land dus voor de revolutionairen en intriganten van allerlei soort; in eene halve eeuw hebben de regeeringsvormen elkander geregeld afgewisseld: keizerrijk, republiek, keizerrijk, republiek, terwijl de presidenten dier republieken dan nog gedurig tegen elkander in oorlog zijn.

Geen wonder derhalve dat de Mexicanen maar weinig belang meer aan eene verandering van regeeringsvormen hechten; bij het

vernemen van de vermoording, afzetting of verdrijving van een president (al naarmate de een of andere regeeringsvorm op het oogenblik de bovenhand had) geven zij zich zelfs de moeite niet meer er ongerust of verwonderd over te zijn.

Het zag in de verschijning van een nieuwen beheerscher volstrekt niets buitengewoons en kon daarover niet in geestdrift geraken.

Toch was de ontvangst niet onvriendelijk, doch zij liet het vorstelijk paar koel.

Er welde een pijnlijk gevoel op bij Maximiliaan.

Had men hem bedrogen?

Was hij een speelbal in de handen geweest van Napoleon III om dezes politiek in Mexico te redden?

O, dan had de Fransche vorst zich in zijn keuze bedrogen, want die rol wenschte hij, de broeder van den keizer van Oostenrijk, niet te spelen.

Men had hem gezegd dat hij bijna eenstemmig tot keizer werd uitgeroepen.

Hij had gewenscht gulhartig door het Mexicaansch volk ontvangen te worden en daarin vond hij zich bedrogen. Het was de eerste voetstap in zijn rijk, en mocht hij door enkelen verwelkomd worden, in zijn hart had hij meer verwacht.

Geen hofstoet, geen schitterende omstuwing, geen gevolg!

De gele koorts was hem voor geweest en al wat rijkdom bezat was het binnenland ingevlucht.

De keizer en de keizerin wilden niet lang vertoeven in Vera-Cruz.

Met het stoomspoor konden zij naar Orizaba; vandaar zouden zij over Puebla naar de hoofdstad Mexico reizen.

Aan de spoorhalle stond een groote groep volk — maar eigenlijk geen menigte — om het vorstelijke paar te zien vertrekken.

Een man, die door zijn gestalte boven de anderen uitstak en zich door den hoogen toon van zijn woord onderscheidde, vormde het middenpunt van een kring senores.

— Neen, sprak hij, ik heb van den nacht geen oog gesloten en, bij alle duivels, dat weegt een mensch toch wel wat op de schouders.

— Dat zal u meer gebeurd zijn, don Diego?

— Meer blanke nachten in mijn leven dan andere, antwoordde de man, dien we aan de speeltafel ontmoet hebben.

— Dan hebt ge u weder heerlijk vermaakt, don Diego?

— Toch niet, amigos, toch niet. Het is een drukke nacht geweest. Van gister tien uur zijn wij aan de *monte* gegaan...

— Dat heeft mij nog een ons goud doen verliezen, zei een mager, koperkleurig manneke, de bankier, dien wij aan 't werk hebben gezien. Gij waart er op klokslag.

— Gij hebt toch niet te klagen gehad, *compadre*, de fortuin is u gunstig geweest.

— Aan u niet minder, don Diego.

— *Carai!* het is er heftig toegegaan. Een ebbe en een vloed van goudstukken in-en-uit mijn beugel. Gelijk ik de eer heb het u te zeggen, senores, dezen nacht ben ik niet minder dan veertien keeren beurtelings rijk en arm geweest.

— Het is waar! bevestigde de bankier.

— Dat is het plezierige van 't spel, lachte don Diego. Altijd winnen zou vervelend zijn, en altijd verliezen; ja, lang zou men dit niet uithouden.

— Het is bijzonder plezierig, don Diego, als men er uit kan scheiden zooals gij met twintig duizend *peso's* (*) winst.

— Ik had ze noodig, mijn waarde, want ik meende mijn fluweelen plunje anders uit te schieten en tusschen de *leperos* te gaan luierikken.

— Daarvoor zijt ge te zeer de vriend der senoras, don Diego. Menige schoone zou voor u haar juweelen verkoopen als 't nood deed.

Don Diego trok de krullen van zijn snor omhoog met zekere ijdelheid en zelfvoldoening.

— En wat gaat ge nu doen, don Diego? vroeg een zijner vrienden.

— Dat weet ik nog niet.

— Blijft gij te Vera-Cruz?

— Misschien wel, misschien niet. Ik heb er niet veel lust toe.

— Om de gele koorts?

— Ja en neen.

— Dat is een onduidelijk antwoord, don Diego.

— Dan zal ik het u uitleggen, edele vriend! Ik vertrek niet om de *vomito*. Persoonlijk kan me die niet schelen, maar die vervloekte koorts doet al het schoone vrouwvolk loopen gaan. *Caramba!* 't Ziet er maar treurig uit. Ik ben gister avond wat gaan wandelen en ik heb er met moeite een dozijn kunnen tellen voor wie men een tweegevecht zou willen aannemen. Maar toch zal ik altijd nog eenige dagen te Vera-Cruz blijven, want wat kan ik met twintig duizend pesos in de hoofdstad gaan doen?

(*) Daar een *peso* ongeveer vijf frank geldt maakt dit iets van honderd duizend frank.

Een wemeling kwam in de groepen.

De hoofden werden opgestoken, de halzen gerekt.

— Daar zijn ze! Daar zijn ze!

De keizer en de keizerin kwamen aangereden in snellen draf.

Eenige hoeden werden gezwaaid, eenige vivat's weerklonken!

Maximiliaan was koel en geen de minste ontroering was bij hem te bemerken.

De keizerin integendeel was bleek en aangedaan.

Haar schoon gelaat, met de weelderige haren omkranst, was als een licht door een nevel overtogen. Het was of een traan aan haar wimpers blonk.

Don Diego had den blik op het keizerlijke paar gericht.

— *Carai!* wat is ze schoon! riep hij.

En uit zijn volle borst galmde het:

— *Va el Imperador!* Leze de keizer! Leve de keizerin!

Zijn gulle kreet brak het ijs.

Als bij tooverslag brak een luid en geestdriftig gejuich los; de mannen wuifden met hun hoeden, de vrouwen met hun zakdoeken en waaiers.

Een glimlach der keizerin bedankte don Diego voor den eersten hartelijken kreet die haar begroette.

De keizer groette hem minzaam.

Het rijtuig verdween in het spoorgebouw.

— *Caramba!* ik vertrek! zei don Diego.

— Gij vertrekt! naar waar?

— Met den keizerlijken trein!... Het is een schande zulke brave vorsten zoo te ontvangen!... De keizerin is geen vrouw maar het licht der zon zelve en de keizer schijnt me een goed en moedig man... Ha! 't is zoo, Mexicanen, dat ge uwe prinsen ontvangt!... Wacht eens wat!... Ik zal onderweg het vuur eens aan het poeier brengen!... Te Arizaba zullen ze juichen, te Puebla jubelen dat ze er schor van zijn en te Mexico zal de geestdrift uitbarsten alsof zij de Popacatepelt was!... Juarez zal dan wel een leelijk gezicht trekken, dit zal hem in elk geval gemakkelijker vallen dan een schoon, want hij is te leelijk om te helpen donderen!... Politiek, daar geef ik den bliksem om, maar een schoone vrouw doen weenen, dat is gemeen!... Adios, amigos!... Ik vertrek.

Hij wierp met een theatraal gebaar zijn mantel over den linkerschouder en trad het spoorgebouw binnen.

— Halt! niemand door! sprak een beambte.

Don Diego richtte zich op in volle lengte en wierp zulk een verpletterenden blik op den man dat deze deemoedig en beleefd boog.

Hij stapte recht naar den trein en nam plaats in den wagen waar zich het gevolg van den keizer bevond.

— Senores, sprak hij, ik zal mij zelf maar voorstellen: ik ben don Diego.

Niemand daar had ooit van hem hooren spreken.

Zij wisten alleen dat met den naam van *don Diego* geheel het Mexicaansche volk werd bedoeld, gelijk *John Bull* Engeland is en *broeder Jonathan* de Yankees der Vereenigde Staten.

Don Diego kon nu ook wel een voornaam personage van het land wezen.

Allen groeten hem en zeiden dat ze vereerd waren zijne kennis te maken.

Don Diego koos zich de beste en gemakkelijkste plaats uit van den wagen, nam een frissche teug van de veldflesch vol rhum die hem altijd in de zijde aan een schouderriem bengelde en stak dan eene sigaar op.

De lokomotief liet een gillend gefluit hooren en de trein vertrok.

Don Diego was mede met den keizerlijken trein.

De keizer en de keizerin hadden plaats genomen in eenen afzonderlijken salonwagen. Deze was hierdoor van de Europeesche onderscheiden dat het voorste gedeelte geheel open was, terwijl het achterste gedeelte met lichtgrijs doek was behangen en door glasvensters kon gesloten worden. Het gevolg maakte gebruik van de gewone wagons en... voort ging de trein.

Hij nam de kortste weg door de *Tierra Caliende*, welken de Franschen hadden aangelegd om hunne troepen zoo snel mogelijk door de heele landstreek te vervoeren.

De trein stoomde door het uitgestrekte woud.

In den prachtwagen zaten de Keizer en de Keizerin en daarbuiten scheen de Mexicaansche zon over het wilde land, weelderig in zijnen uitbundigen plantengroei; op de toppen der palmboomen en bloeiende lianen waar-

tusschen de stilstaande wateren der moerassen gelegen zijn, welke Vera-Cruz omgeven.

Geen woord werd tusschen beiden gewisseld op den weg naar Soledad want er lag een drukkende last op hun gemoed: de treurige ontvangst in hun rijk en het overhaast vertrek uit Vera-Cruz, dat zeer veel op eene vlucht geleek.

Zou hun intrede in de hoofdstad ook zoo zijn?

En dat van een volk, waarvoor de jonge vorst al zijn levensgeluk ten offer had gebracht, zijn vaderland en wat hem daar dierbaar was, en waarvoor hij, in figuurlijken zin even als Cortez, de schepen achter zich had verbrand.

Was dan alles leugen en bedrog geweest, wat men hem in Europa had medegedeeld van den volksgeest in Mexico? Gold hij hier voor het volk, dat hem toch uit vrije keuze tot hun keizer had verheven, slechts als een opgedrongen gast, dien men wel onder een paar triomfbogen wou laten doortrekken maar dan ook meende voor het overige met hem te hebben afgedaan?

En hij die hun gansche ziel had gevraagd gelijk hij hun de zijne wou schenken!

Hoe schoon en zonnig was nu de natuur in den omtrek. De moerassen waren zij voorbij en kleine hutten door Indianen bewoond werden door het groen der boomen zichtbaar. De bewoners dier hutten kwamen haastig naar buiten doch alleen om in stomme nieuwsgierigheid den voorbijstoomenden trein na te staren waarin hun keizer en hun keizerin zaten.

Vlakten en wouden trok men door tot eindelijk de trein stil hield in een bewoonde streek, waar een rustplaats was aangeduid.

De vroolijke tonen van muziek troffen het oor des keizers.

Een menigte in feestgewaad, getooid en opgesmukt, was daar bij elkander.

Een paviljoen was opgericht en smaakvol met bloemen, lianen, kransen en keizerlijke vlaggen versierd. Een luid gejubel klonk daar het vorstelijk paar tegen. Onwillekeurig zocht Maximiliaan's oog dat zijner gemalin dat hij tot nu in zijn treurige stemming had vermeden.

Een traan blonk daarin.

Was deze op dit oogenblik, door den eersten lichtstraal in het nieuwe leven te voorschijn gekomen of hing hij nog aan de oogleden der verhevene vrouw als getuige der gevoelens waardoor kort te voren het gemoed van Maximiliaan bewogen werd?

Er was geen tijd om haar een vraag te stellen.

Het volk drong aan alle zijden vooruit.

Indianen met bloemen en vruchten, blanken en kleurlingen in hun zondagskleeding!

En toch geene ijdele vertooning die op hooger bevel geschiedde.

Die hulde was eenvoudig maar zij kwam uit het hart.

Zij was oprecht gemeend, bijzonder van de Indianen die zich om hun keizer schaarden, terwijl een enkel woord, halfluid en als met schuwheid uitgesproken, fluisterend door hunne rangen liep:

— Hij is de Messias die ons verlossen zal! Zij is de heilige Madonna van Guadelupe!

Van dit oogenblik aan scheen de ban opgeheven die op Maximiliaan's intrede in zijn rijk had gelegen.

De tijding van zijn komst was als een lontvuur door het land geloopen.

Vrede en vreugde zouden er heerschen van nu af!

De nieuwe Keizer kwam, wiens komst eene oude Indiaansche sage reeds voor eeuwen had voorspeld en van alle zijden stroomden nu de Indianen, door generaal Mejia onderricht, naar hem toe om hem te begroeten.

Don Diego, zelf getroffen door de warme hulde aan het vorstelijk paar door de Indianen gedaan, naderde vrijpostig tot den keizer en sprak:

— Majesteit, dat volk moet gij de vrijheid schenken. Ik ben zelf Mexicaan en ik heb altijd gedacht dat ze een beetje slechter waren dan onze muilezels; ik zie nu in dat ik ze niet kende en dat ze eigenlijk een beetje, — neen, veel beter — zijn dan wij en de andere Mexicanen. Schenk hun de vrijheid, Uwe Majesteit, en gij zult in hen eenen machtigen steun vinden voor uw nieuw rijk.

Don Diego was een speler, een slemper, een vechthaan, maar hij bezat een eerlijk en een goed hart en een gezond brein.

Hier zegde hij nogmaals een groote waarheid.

Had Maximiliaan zijn raad gevolgd en vijf millioen Indianen van de lijfeigenschap ontheven, hij zou met zijn naam een edele, groot-

sche daad van rechtvaardigheid onderteekend hebben.

Helaas, zijn hart wilde wel, maar al de partijen die Mexico verdeelden kwamen er tegen op.

Slechts op dat één punt waren zij eens: den Indiaan in de slavernij gebukt te houden.

En Maximiliaan durfde — hij kon misschien niet — al de vermogende en invloedrijke personen van Mexico niet tot zijn tegenstrevers maken!

— Geloof mij, Uwe Majesteit! hernam de man vroolijk. Het is don Diego zelf die het zegt!

De keizer glimlachte eens, maar nam de woorden van don Diego, die hem voorkwam als een acteur uit het groot opera, niet ernstig op.

— Ik dank u voor de raadgeving, senor Diego, sprak hij.

Maar de trein vertrok zonder dat de belofte van vrijmaking van 's keizers lippen viel en de Indianen keerden bedroefd maar toch hopend naar hunne ranchos weder.

HOOFDSTUK V

HET BEVEL VAN DEN GEMASKERDE

De stad Orizaba had keizer Maximiliaan hartelijk ontvangen en de geestdrift klom nog van uur tot uur.

Voor het paleis, waar de vorsten waren afgestapt, stond voortdurend een dicht gepakte menigte en tienmaal in den dag moesten de keizer en de keizerin zich aan het volk vertoonen dat hen met luid gejubel op het balkon riep.

Don Diego, die zich nooit met politiek had gemoeid, was nu overal te zien en voerde het hooge woord.

Sinds acht-en-veertig uren dat hij in Orizaba was had hij reeds drie tweegevechten gehad, een met een Spaanschen edelman die luidop in zijn tegenwoordigheid had gedacht: « Indien dit alles maar zoo feestelijk blijft ».

— En waarom niet, senor? had don Diego onmiddellijk gezegd. Waarom zou het hier niet zoo feestelijk blijven?

— Ik weet niet, mijnheer, maar het Mexicaansche volk is wispelturig; het verandert van regeering als een Mexicaansche schoone van vriend.

— Zoo, mijnheer?

— Ja, en het blijspel van heden zou wel in een drama kunnen ontaarden.

Dat stond don Diego niet aan.

— U bedriegt u, senor, antwoordde hij overmoedig en uitdagend zijn snor opkrullend. De keizer en de keizerin zullen hier, geëerd, bemind, aanbeden worden, de hoofden zijn der nieuwe Mexicaansche familie. Wij zullen ze op onze armen dragen, senor, en het eenigste drama dat zou plaats kunnen grijpen is dat iemand het in het hoofd krijgt de ooren af te snijden van al de ongeluksprofeten als u zijt, senor!

— Mijnheer!

— Zoo als ik de eer heb u te zeggen, senor, en ik, don Juan Diego, ik zou die *iemand* wel in persoon kunnen zijn.

— Is het een uitdaging, senor? vroeg de lichtgeraakte Spanjaard.

— Zooals u verkiest, mijnheer.

Meer was er niet noodig, de degens werden getrokken en de edelman ontving een steek in de zijde die hem twee maanden tusschen leven en dood hield.

Het tweede duël was even slecht afgeloopen voor een Creoolschen jongeling uit den hoogsten stand, die beweerd had nog schooner oogen gezien te hebben dan die der keizerin.

Eindelijk had don Diego het staal gekruist met een kapitein van 't Fransche leger, die in zijn tegenwoordigheid had gezegd dat Maximiliaan de kroon kreeg van Napoleon III.

Daarop was het antwoord gekomen: dat Maximiliaan van den Franschen keizer niets te aanvaarden had; dat Napoleon III nog tot aan de enkels van Maximiliaan niet kwam en dat degenen die zulks niet wisten domhoofden en vlegels waren.

Die bewijsvoering werd natuurlijk slecht ontvangen door den officier en 't liep op een tweegevecht uit. De kapitein ontving een sabelhouw over de borst waarvan hij altijd het litteeken zou behouden.

Ziet ge, don Diego had het nu eenmaal voor het keizerlijke paar en bij hem moest elke genegenheid, elk gevoel zich werkdadig uiten.

Toen hij vernam dat de Keizer van Orizaba naar Puebla; zou reizen, vertrok hij aanstonds naar deze laatste stad, vertelde wonderen over de ontvangst te Orizaba, prikkelde de ijverzucht der *Engelenstad*, zette zich aan het

hoofd der inhuldigingscommissie en bracht door zijn bedrijvigheid en de warmte zijner geestdrift heel den omtrek in gloed.

Toen de keizer en de keizerin in Puebla kwamen spande de bevolking de paarden van hun rijtuig uit en smaakten zij de volle weelde eener triomfantelijke intrede.

Van eenige mijlen buiten Puebla volgde een jonge Indiaan, met de trouwheid van een hond, den vroolijken stoet. Ruiters hadden hem bijna onder hun paarden vertrappeld; soldaten met het plat van hun sabel geslagen om hem te verjagen, maar vruchteloos, de knaap kwam altijd terug.

In het ronde zocht zijn blik met angstige levendigheid alsof hij ergens een gevaar ontdekken moest. Dan keek hij weder eens naar Maximiliaan en Charlotte en weder gerust gesteld huppelde hij tusschen paarden en voetvolk voort.

De keizer had hem reeds toegelachen en eens dat hij naast het open rijtuig stond had de keizerin haar fijn handje over zijn kroezelkop laten glijden.

O! wat klopte het trouwe hartje van den knaap gelukkig onder zijn arme plunje.

Hij had don Diego bemerkt die zich vermenigvuldigde op den doortocht der vorsten, overal de geestdrift doende losbarsten en hij voelde zich tot dien man aangetrokken.

Op het groote plein van Puebla kwam een estafette, door maarschalk Bazaine uitgezonden, den keizer begroeten. Het knaapje hield den bewonderenden blik op de schitterende uniformen gericht toen het eensklaps een kreet slaakte.

— Hebt ge u bezeerd? vroeg een Indiaansche vrouw die toevallig naast hem stond.

— Neen, vrouw!

— Wat hebt gij dan?

— Niets!... niets!... stamelde hij.

— Ge doet zoo raar of ge sterven gingt.

— Neen, vrouw!...

— Wat kijkt ge zoo halsstarrig aan?...

Het knaapje antwoordde niet meer, maar zijn blik was strak gevestigd op één man tusschen het gezantschap.

— *Santa Virgen!... Santa Virgen!* murmelde de Indiaan de handen vouwend.

— De heilige Maagd verhoore u! sprak de vrouw. Maar waarom ziet ge er zoo verschrikt uit?

— Ha! daar!... daar!... riep de jongen eensklaps en als een pijl uit den boog vloog hij in de richting waar een groot blozend man in een rijtuig stond den hoed zwaaiend en krachtige vivat's uit zijn breede borst liet opdreunen.

Hij baande zich een weg door het volk, zich weinig bekreunend om de stooten en stampen waarop hij dikwijls onthaald werd.

't Was immers maar een Indiaan!

Wat kwam die tusschen de « menschen » doen?

— Hé! senor! senor!...

De man hoorde eerst niet.

Stoutweg klom de Indiaan in het rijtuig.

— Senor!... Senor!...

— Ah! zijt ge daar, mijn koperkleurige vriend!... zei don Diego gul.

— Ja, senor.

— Heet mij, don Diego... neen, heet mij, *amigo!* riep de uitbundige man. Leven de Indianen! Gister waren het paria's en beesten, heden zijn het menschen! 't Zijn onze broeders!

— Senor! senor!

— Wat wilt ge hebben, vriend?

— U spreken, senor!

— Kan ik u gelukkig maken met eenige *pesos*?...

Hij stak de hand in den zak.

— Neen, senor.

— Heet mij, don Diego, *Caramba!*

— Senor don Diego, ik *moet* u spreken, vervolgde de knaap.

— Bravo! dat is heerlijk!... *Ik moet!*... Dat is mannentaal! Het is misschien de eerste maal dat ooit een Indiaan zegt: *ik moet!*... Braaf zoo!... Ziet daar, menschen van Puebla, de gevolgen der aankomst van den nieuwen Messias!

— Ik bid u, senor?

— Neen, zeg nog eens: *ik moet... ik wil... ik eisch...*

— Het geldt een hoogste belang!

— Ha!... Wat wilt ge, vriend?

— Niet hier, senor don Diego.

— Wat belieft u?

— Ik wou u alleen spreken.

— Zeg maar, vriend, zeg maar. De menschen hebben voortaan geen geheimen meer voor elkander! Allen vrienden! allen broeders! Mulaten, Zamba's, Indianen, Azteken, Creolen, Mestiezen... één volk voortaan: het Mexicaansche! Leve de Keizer! Leve de Keizerin!

Het angstzweet parelde op het voorhoofd van den jongen Indiaan.